

विभेद शिखरं घोरं श्वेतस्य तरसा गिरेः । स तेनाभिहतो दीर्घो गिरिः श्वेतो ऽचलैः सह ।
उत्पपात महीं त्यक्त्वा भीतः स सुमहात्मनः । ततः प्रथयिता भूमिर्यशोर्येत समन्ततः ।
आर्त्ता स्कन्दं समासाद्य पुनर्वलवती बभौ । पर्वताश्च नमस्कृत्य तमेव पृथिवीं गताः ।
अथैनमभजलोकः स्कन्दं शुक्लस्य पञ्चमीं ।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि मार्कण्डेयसमाख्यापर्वणि स्कन्दोत्पत्तौ चतुर्विंशत्यधिकदिशतोऽध्यायः ॥ २२४ ॥

॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ तस्मिन् जाते महासत्त्वे महासेने महाबले । समुत्तस्युर्महोत्पाता घोररूपाः पृथग्विधाः ।
स्त्रीपुंसोर्विपरीतञ्च तथा दन्दानि यानि च । यहा दीप्ता दिशं खञ्ज ररास च मही भृशं ।
क्षयस्य महाघोरान् दृष्ट्वात्पातान् समन्ततः । अकुर्वन् शान्तिमुदिग्ना लोकानां लोकभावनाः ।
निवसन्ति वने ये तु तस्मिंश्चैत्रये जनाः । ते ऽब्रुवन्नेष नोऽनर्थः पावकेनाहितो महान् ।
सङ्गम्य षड्भिः पत्नीभिः सप्तर्षीणामिति स्म ह । अपरे गरुडीमाज्जस्वयाऽनर्थोऽयमाहृतः ।
यैर्दृष्टा सा तदा देवो तस्या रूपेण गच्छतो । न तु तत्स्वाहया कर्म कृतं जानाति वै जनः ।
सुपर्णी तु वचः श्रुत्वा ममायं तनयस्त्विति । उपगम्य शनैः स्कन्दमाहाहं जननी तव ।
अथ सप्तर्षयः श्रुत्वा जातं पुत्रं महौजसं । तत्पुत्रः षट् तदा पत्नीर्विना देवीमबन्धती ।
षड्भिरेव तदा जातमाज्जस्तदनवासिनः । सप्तर्षीणाह च स्वाहा मम पुत्रोऽयमित्युत ।
अहं जाने नैतदेवमिति राजन् पुनः पुनः । विश्वामित्रस्तु कर्त्तव्यं सप्तर्षीणां महामुनिः ।
पावकं कामसन्तप्तमदृष्टः पृष्ठतोऽन्वगात् । तत्तेन निखिलं सर्वमवबुद्धं यथातथं ।
विश्वामित्रस्तु प्रथमं कुमारं शरणङ्गतः । स्तवं दिव्यं संप्रचक्रे महासेनस्य चापि सः ।
मङ्गलानि च सर्वाणि कौमाराणि त्रयोदश । जातकर्मादिकास्तस्य क्रियाश्चक्रे महामुनिः ।
षड्भक्तस्य तु माहात्म्यं कुक्कुटस्य तु साधनं । शक्त्या देव्याः साधनञ्च तथा परिषदामपि ।
विश्वामित्रश्चकारैतत् कर्म लोकहिताय वै । तस्मादृषिः कुमारस्य विश्वामित्रोऽभवत् प्रियः ।
अन्वजानाच्च स्वाहाया रूपान्यत्वं महामुनिः । अब्रवीच्च मुनीन् सर्वान्नापराध्यन्ति वै स्त्रियः ।

श्रुत्वा तु तत्तत्तस्मात्ते पत्नीः सर्वतोऽत्यजन् ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ स्कन्दं श्रुत्वा तदा देवा वासवं सहिताऽब्रुवन् ।

अविषह्यं बलं स्कन्दे जहि शक्राण्ड माचिरं । यदिवा न निहंस्तेन देवेन्द्रोऽयं भविष्यति ।
त्रैलोक्यं सन्निगृह्यास्मांस्त्वाञ्च शक्र महाबलः । स तानुवाच व्यथितो बालोऽयं सुमहाबलः ।
स्रष्टारमपि लोकानां युधि विक्रम्य नाशयेत् । न बालमुत्सहे हन्तुमिति शक्रः प्रभाषते ।
तेऽब्रुवन्नास्ति ते वीर्यं यत एवं प्रभाषसे । सर्वास्त्वद्याभिगच्छन्तु स्कन्दं लोकस्य मातरः ।
कामवीर्यां प्रन्तु चैनं तथेत्युक्त्वा च ता ययुः । तमप्रतिबलं दृष्ट्वा विषन्नवदनास्तु ताः ।
अशक्योऽयं विचिन्त्यैवं तमेव शरणं ययुः । ऊचुस्तेन त्वमस्माकं पुत्रो भव महाबल ।
अभिनन्दस्व नः सर्वाः प्रसुताः स्नेहविक्रवाः । तासां तदचनं श्रुत्वा पातुकामस्तनान् प्रभुः ।
ताः संपूज्य महासेनः कामांश्चासां प्रदाय सः । अपश्यदग्निमायान्तं पितरं बलिनं बली ।